

BEREC: KOMPROMISNI PRISTUP REGULIRANJU TRŽIŠTA ELEKTRONIČKIH KOMUNIKACIJA EUROPSKE UNIJE

Marko Turudić, dipl. iur.*

UDK : 004.7:339.13(4)EU

339.923:061.1](4)EU

Pregledni znanstveni rad

Primljen: srpanj 2011.

U radu se kritički analizira Tijelo europskih regulatora za elektroničke komunikacije (BEREC). Nakon isticanja okolnosti koje su dovele do potrebe za ujednačavanjem djelovanja nacionalnih regulatornih agencija za elektroničke komunikacije država članica Europske unije, u prvom dijelu rada obrađuje se Europska grupa regulatora za mreže i usluge elektroničke komunikacije (ERG) kao preteča BEREC-a. U drugom dijelu rada obrađuje se BEREC, njegovo osnivanje, ustroj i dosadašnje djelovanje. U zaključku rada analizira se perspektiva djelovanja BEREC-a.

Ključne riječi: Europska unija, elektroničke komunikacije, upravno pravo, zajedničko tržište.

1. UVOD

Osnivanje Tijela europskih regulatora za elektroničke komunikacije (Body of European Regulators of Electronic Communications, dalje u tekstu: BEREC) nije privuklo mnogo pozornosti u hrvatskoj pravnoj literaturi. Unatoč činjenici da Republika Hrvatska još nije članica Europske unije, Hrvatska agencija za poštu i elektroničke komunikacije (dalje u tekstu: HAKOM) već sudjeluje u radu BEREC-a kao promatrač, a sudjelovala je i u radu njegova prethodnika, Europske grupe regulatora za mreže i usluge elektroničke komunikacije (European Regulators Group for Electronic Communications Networks and Services, dalje

---

* Marko Turudić, dipl. iur., asistent Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Trg maršala Tita 14, Zagreb

u tekstu: ERG). Skorim ulaskom Republike Hrvatske u članstvo Europske unije HAKOM će punopravno sudjelovati u radu BEREC-a te će BEREC imati puno dublji utjecaj na zbivanja na domaćem tržištu elektroničkih komunikacija.

Na početku rada analiziraju se okolnosti koje su dovele do potrebe za osnivanjem europskih tijela za regulaciju tržišta elektroničkih komunikacija te mišljenja različitih zainteresiranih strana o potrebnom opsegu ovlasti takva tijela. U nastavku se prikazuju glavne karakteristike ERG-a, prvog takvog tijela Europske unije. U drugom dijelu rada prikazuje se osnivanje BEREC-a te je dan kritički osvrt na njegov ustroj i dosadašnje djelovanje.

2. POČECI STVARANJA EUROPSKOG REGULATORNOG TIJELA

Reguliranje zajedničkog tržišta elektroničkih komunikacija Europske unije dugotrajan je proces koji je počeo još osamdesetih godina dvadesetog stoljeća. Donošeno je sve više i više direktiva, izmjenjivali su se regulatorni okviri koje su države članice više-manje uspješno i u zadanim rokovima implementirale u svoja zakonodavstva. Europska komisija poticala je države članice na osnivanje nacionalnih regulatornih agencija (dalje u tekstu: NRA) kako bi kvalitetnije provodile u praksi zajednički regulatorni okvir elektroničkih komunikacija.¹ Ipak, probleme jačanju zajedničkog tržišta elektroničkih komunikacija počele su stvarati upravo te NRA. NRA, zadužene za primjenu regulativnog okvira elektroničkih komunikacija nakon njegove implementacije u nacionalno zakonodavstvo, svoj su posao obavljale neujednačeno. Postojale su velike razlike u djelovanju NRA različitih država članica te nije postojao učinkovit mehanizam kroz koji bi NRA usklađivale i ujednačavale svoje djelovanje.²

Nekonzistentnost i različita praksa NRA pogubno je djelovala na pokušaje pružatelja usluga elektroničkih komunikacija da pružaju usluge na cijelom zajedničkom tržištu elektroničkih komunikacija. Stoga nisu iznenadili pozivi za stvaranje zajedničkog europskog regulatora za elektroničke komunikacije,

¹ "Države članice će se pobrinuti da od 1. 7. 1991. dodjeljivanje operativnih licenci, kontrolu homologacije i obveznih specifikacija, dodjelu frekvencija i nadzor uvjeta korištenja obavlja tijelo neovisno o telekomunikacijskoj organizaciji.", čl. 7., st. 1. Commission Directive 90/388/EEC of 28 June 1990 on competition in the markets for telecommunications services, Official Journal L 192, 24/07/1990, str. 10 - 16.

² Towards a new framework for Electronic Communications infrastructure and associated services, The 1999 Communications Review, COM (1999) 539, str. 9.

neovisnog i o državama članicama i o Europskoj komisiji. Europska komisija čak je i naručila dvije studije o izvedivosti i utvrđivanju postojanja potrebe za osnivanjem takvog europskog regulatora. Zaključak studije iz 1997. je da je osnivanje potrebno, poglavito zbog visokih administrativnih troškova tadašnjih 15 NRA država članica, tereta 15 različitih postupaka izdavanja licenci i različitih postupaka rješavanja problema interkonekcije te pogrešne ili čak nepostojeće implementacije regulatornog okvira elektroničkih komunikacija u zakonodavstvo država članica.³ Ipak, studijom iz 1999. zaključuje se da je europski regulator za elektroničke komunikacije nepotreban i daje se snažna potpora nastavku djelovanja NRA te je iznenađujuće da su i pružatelji usluga elektroničkih komunikacija izrazili potporu NRA unatoč njihovim manjkavostima, dajući im prednost pred nekim novim, nepoznatim i nepredvidivim europskim regulatorom.⁴

Ideja o stvaranju europskog regulatora za elektroničke komunikacije naišla je na jak otpor i ostalih zainteresiranih strana. Države članice protivile su se u strahu za vlastiti suverenitet i kontrolu vođenja vlastite ekonomске politike, političari nisu bili spremni u potpunosti otvoriti zajedničko tržište, marginalizirati vlastite NRA i financirati još jedno europsko tijelo, a Europska komisija bila je zabrinuta oko prijenosa ovlasti europskom regulatoru (Meroni doktrina⁵).⁶

Volje za stvaranjem europskog regulatora za elektroničke komunikacije nije bilo, ali ipak je trebalo na neki način potaknuti harmonizaciju djelovanja NRA. Prve su korake poduzele same NRA kroz Europsku konferenciju poštanskih i telekomunikacijskih administratora (The European Conference of Postal and Telecommunications Administrations, dalje u tekstu: CEPT), postojećeg tijela neovisnog o Europskoj uniji, ali i kroz stvaranje Grupe neovisnih regulatora (The Independent Regulators Group, dalje u tekstu: IRG), neformalne grupe u

³ Sutherland, Ewan, *A Single European Regulatory Authority*, International Telecommunications Society, Biennial Conference Montreal, 24 - 27 June 2008, str. 7, <http://www.canavents.com/its2008/abstracts/43.pdf>, 12. 5. 2011.

⁴ *Ibid.*, str. 7 - 8.

⁵ Judgment of the Court of 13 June 1958. - Meroni & Co., Industrie Metallurgiche, SpA v High Authority of the European Coal and Steel Community. - Case 9-56, <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:61956J0009:EN:HTML>, 12. 5. 2011.

⁶ Coen, David; Thatcher, Mark, *Network Governance and Multi-level Delegation: European Networks of Regulatory Agencies*, Journal of Public Policy, 28, I, 2008., str. 8.

kojoj su NRA izmjenjivale iskustva i regulatornu praksu.⁷ Shvativši da je nužno bar i takvu neformalnu suradnju NRA staviti pod okrilje Europske unije, Europska komisija regulatornim okvirom iz 2002. osniva Komunikacijski odbor⁸ (Communications Committee, dalje u tekstu: COCOM) i Odbor za radijski spektar⁹ (Radio Spectrum Committee, dalje u tekstu: RSC), koji zamjenjuju odbor ONP i Odbor za licenciranje prijašnjeg regulatornog okvira, čiji je glavni zadatak pomagati Europskoj komisiji u izvršavanju svojih ovlasti iz regulatornog okvira elektroničkih komunikacija.

Paralelno s razvojem ovih odbora Europska komisija, shvativši da je model europskog regulatora elektroničkih komunikacija prevladan, odlučuje krenuti u drugom smjeru. Počinje s razvojem europske mreže regulatora elektroničkih komunikacija, čiji je cilj stvoriti institucionaliziranu platformu za razmjenu mišljenja, informacija, ideja među NRA i sve ih konkretnije povezati s Europskom komisijom.¹⁰ Tako je u sklopu Regulatornog okvira iz 2002. Odlukom Europske komisije o osnivanju Europske grupe regulatora za mreže i usluge elektroničke komunikacije¹¹ (dalje u tekstu: ERG odluka) osnovan ERG.

3. ERG

ERG je osnovan radi poticanja suradnje i koordinacije među samim NRA i između NRA i Europske komisije kako bi se ostvarila dosljedna primjena regulatornog okvira elektroničkih komunikacija u svim državama članicama,

⁷ *Ibid.*, str. 8.

⁸ Communications Committee, Directive 2002/21/EC of the European parliament and of the Council of 7 March 2002 on a common regulatory framework for electronic communications networks and services (Framework Directive), Official Journal L 108, 24/04/2002, str. 33 - 50.

⁹ Radio Spectrum Committee, Decision No 676/2002/EC of the European Parliament and of the Council of 7 March 2002 on a regulatory framework for radio spectrum policy in the European Community (Radio Spectrum Decision), Official Journal L 108, 24/04/2002, str. 1 - 6.

¹⁰ Weiss, Wolfgang, *Agencies versus networks: from divide to convergence in the administrative governance*, Administrative Law Review, 45, 2009., str. 9, <http://heinonline.org>, 26. 4. 2011.

¹¹ Commission Decision of 29 July 2002 establishing the European Regulators Group for Electronic Communications Networks and Services (2002/627/EC), Official Journal L 200, 30/07/2002, str. 38 - 40.

a NRA koje čine ERG morale su biti osnovane u skladu s čl. 3. Direktive o zajedničkom regulatornom okviru za mreže i usluge elektroničke komunikacije¹² (dalje u tekstu: Okvirna direktiva).¹³

Iako bi NRA trebale samo obavljati tehnički posao implementiranja regulatornog okvira elektroničkih komunikacija i iako su obvezne uzimati u obzir preporuke i smjernice Europske komisije, ipak su slobodne odstupiti od navedenih preporuka te su stoga Okvirnom direktivom predviđeni konsolidacijski postupci u kojima sudjeluju NRA i Europska komisija. Ali čak i nakon konsolidacijskog postupka, NRA u određenim situacijama može odstupiti od stajališta Europske komisije i drugih NRA, čime se znatno doprinosi neujednačenosti prakse NRA i čime je stvorena potreba za ERG-om.

Nužnost ujednačene primjene regulatornog okvira elektroničkih komunikacija u svim državama članicama, ali i nužnost davanja NRA određene doze fleksibilnosti u primjeni regulatornog okvira elektroničkih komunikacija zbog posebnosti svakog nacionalnog tržišta naznačeni su u paragrafu 4. ERG odluke. Davanje NRA fleksibilnosti u nekim pitanjima bilo je nužno zbog toga što se ne može od Europske komisije očekivati da savršeno precizno pozna lokalnu situaciju svakog nacionalnog tržišta.

3.1. Ovlasti i dužnosti ERG-a

Dvije glavne zadaće ERG-a su omogućavanje transparentne suradnje NRA i Europske komisije tako da se pospeši razvoj zajedničkog tržišta za elektroničke komunikacije i ujednačena implementacija regulatornog okvira elektroničkih komunikacija u svim državama članicama (par. 6. ERG odluke) i savjetovanje Europske komisije u pitanjima elektroničke komunikacije, uključujući predmete vezane uz implementaciju i reviziju relevantnih preporuka i odluka (par. 7. ERG odluke).

Također, navodi se i nužnost suradnje ERG-a i COCOM-a te zabrana preklapanja njihovih djelatnosti (par. 8. ERG odluke), ali i dužnost ekstenzivnih konzultacija ERG-a s tržišnim sudionicicima, potrošačima i krajnjim korisnicima

¹² Directive 2002/21/EC of the European parliament and of the Council of 7 March 2002 on a common regulatory framework for electronic communications networks and services (Framework Directive), Official Journal L 108, 24/04/2002, str. 33 - 50.

¹³ Weiss, *op. cit.* u bilj. 10, str. 9.

na otvoren i transparentan način (čl. 6. ERG odluke). Ova posljednja odredba poglavito se tiče konzultacija s tržišnim sudionicima jer je njihov odnos s NRA ključan za uspješno stvaranje zajedničkog europskog tržišta za elektroničke komunikacije.

ERG će savjetovati Europsku komisiju o svim pitanjima mreža i usluga elektroničke komunikacije na vlastitu inicijativu ili na zahtjev Europske komisije (čl. 5.). Ovom odredbom ERG ipak dobiva određenu razinu samostalnosti i inicijative te će se u njegovu kasnjem radu pokazati da je samoinicijativno savjetovao Europsku komisiju, ali i druge subjekte u velikom broju predmeta.¹⁴

ERG je ovlašten samostalno donijeti svoja pravila postupanja dvotrećinskom većinom svih predstavnika država članica, ali ta odluka je također podložna odobrenju Europske komisije (čl. 5. ERG odluke). A što se tiče donošenja preporuka i mišljenja zbog kojih je ERG i osnovan, čl. 4. Pravila postupanja ERG-a¹⁵ navodi da je za njihovo donošenje potreban konsenzus svih članova, a da je jedino u iznimnim situacijama Predsjedatelj ovlašten inicirati donošenje mišljenja ili preporuke dvotrećinskom većinom glasova.

U situacijama kada određeni problem koji se raspravlja pred ERG-om zahtijeva povjerljivost, članovi ERG-a, promatrači i bilo tko prisutan dužan je poštovati tajnost podataka do kojih je došao kroz djelovanje ERG-a, njegovih podgrupa ili stručnih radnih skupina (čl. 7. ERG odluke).

Dužnost podnošenja godišnjeg izvješća još je jedan dokaz apsolutne podređenosti ERG-a Europskoj komisiji. Navedeno izvješće Europska komisija će dalje slati Europskom parlamentu i Vijeću, ako je potrebno i s komentarima (čl. 8. ERG odluke).

3.2. Sastav ERG-a

Člankom 1. ERG odluke ERG se osniva kao savjetodavna grupa neovisnih nacionalnih regulatornih vlasti za mreže usluge elektroničke komunikacije, dok članak 2. definira "nacionalne regulatorne vlasti" iz prethodnog članka kao javne vlasti osnovane u svakoj državi članici radi nadgledanja svakodnevnog

---

¹⁴ Vidi http://www.erg.eu.int/documents/erg/index_en.htm, 25. 5. 2011.

¹⁵ Rules of procedure for ERG as proposed by the European Regulators Group, ERG (03) 07, http://www.erg.eu.int/doc/work_progr_2003/erg_03_07_rules_of_procedure_clean.pdf, 11. 6. 2011.

tumačenja i primjene odredaba direktiva elektroničke komunikacije. Navedena definicija je preširoka i preopćenita te je dovodila u pitanje koja će točno tijela sudjelovati u radu ERG-a. Stoga se javila potreba za njezinom izmjenom.

ERG čine čelnici ili predstavnici čelnika nacionalnih regulatornih vlasti (čl. 4. ERG odluke). U radu ERG-a još sudjeluju i Europska komisija, koja pruža i usluge tajništva ERG-a, kao i stručnjaci iz država Europskog ekonomskog prostora i država kandidatkinja za članstvo u Europskoj uniji, koji imaju status promatrača¹⁶, ali i drugi stručnjaci čiju prisutnost na određenoj sjednici ERG smatra potrebnom (čl. 5. ERG odluke). Europska komisija ima pravo biti zastupljena na svim sastancima ERG-a, sastancima ERG-ovih podgrupa i stručnih radnih skupina (čl. 5. ERG odluke).

ERG će među članovima izabrati Predsjedatelja, čija je glavna zadaća sazivanje sastanaka ERG-a u dogовору с Europskom komisijom (čl. 5. ERG odluke).

3.3. Izmjene ERG odluke

ERG odluka imala je i dvije izmjene. Prva izmjena¹⁷ (dalje u tekstu: ERG izmjena 2004.) usredotočila se na redefiniranje neovisnih regulatornih vlasti koje čine ERG. Čl. 1. ERG izmjene 2004. navodi da će se ERG sastojati od čelnika neovisnih regulatornih vlasti ili njihovih predstavnika iz svake države članice kojima je primarna odgovornost nadzor i kontrola svakodnevnih poslova tržišta usluga i mreža elektroničkih komunikacija. U aneksu izmjene sadržan je popis neovisnih regulatornih vlasti država članica, na kojem su popisane NRA svih država članica. Ovom izmjenom preciznije su definirane neovisne regulatorne vlasti.

Određivanjem neovisnih regulatornih vlasti kao tijela "kojima je primarna odgovornost nadzor i kontrola svakodnevnih poslova tržišta usluga i mreža elektroničkih komunikacija" onemogućeno je da bilo koja druga tijela (kao što su npr. ministarstva) osim NRA sudjeluju u radu ERG-a. Fokus je pomaknut s tumačenja i primjene direktiva elektroničke komunikacije na nadzor i kontrolu

¹⁶ Republika Hrvatska kroz HAKOM u radu ERG-a sudjeluje od 2004.

¹⁷ Commission decision of 14 September 2004 amending Decision 2002/627/EC establishing the European Regulators Group for Electronic Communications Networks and Services, Official Journal L 293, 16/09/2004, str. 30 - 32.

svakodnevnih poslova tržišta usluga i mreža elektroničkih komunikacija, a svaka sumnja u primat NRA u radu ERG-a otklonjena je aneksom u kojem su kao neovisne regulatorne vlasti država članica navedene isključivo NRA.

Novim definiranjem neovisnih regulatornih vlasti riješen je i problem potrebnog stupnja neovisnosti NRA za sudjelovanje u radu ERG-a. Da bi NRA mogle kvalitetno obavljati svoj posao na nacionalnim tržištima, ali i unutar ERG-a, morale su biti neovisne o pružateljima usluga na tržištima elektroničke komunikacije. Smatralo se da ERG odlukom ta potreba nije bila dovoljno precizno naglašena te je ERG izmjenom 2004. taj problem bar formalno riješen na način da su prikladne NRA, odnosno NRA koje zadovoljavaju uvjet neovisnosti, navedene u već spomenutom aneksu te da su podložne nadzoru Europske komisije.¹⁸

Bitna novost je i širenje savjetodavne uloge ERG-a. ERG izmjenom 2004. ERG je ovlašten savjetovati Europsku komisiju u svim pitanjima usluga i mreža elektroničkih komunikacija, dok je ERG odlukom bio ovlašten savjetovati Europsku komisiju samo u pitanjima konsolidiranja unutarnjeg tržišta mreža i usluga elektroničkih komunikacija.

Druga izmjena¹⁹ (dalje u tekstu: ERG izmjena 2007.) nije donijela sadržajne promjene, već je dopunila aneks s NRA novih članica Europske unije Rumunjske i Bugarske i ažurirala ga izmijenjenim imenima pojedinih NRA.

3.4. Učinak djelovanja ERG-a

Unatoč snažnoj svijesti o potrebi ujednačavanja djelovanja i prakse NRA svih država članica, otpor jačem povezivanju NRA Europskoj komisiji nije ostavio puno izbora i prisilio ju je na osnivanje tijela poput ERG-a.

ERG ne može nametnuti provođenje nijednog svojeg zaključka. ERG djeluje kao jedva formalizirani forum za NRA i jedino o dobroj volji NRA ovisi hoće li poslušati mišljenja ostalih NRA i ERG-a. Isto tako, mišljenja koja ERG pruža ni na jedan način ne obvezuju Europsku komisiju. Nemoć ERG-a vidljiva je i u činjenici da čak ni svoja pravila postupanja ne može donijeti bez suglasnosti

¹⁸ Coen, Thatcher, *op. cit.* u bilj. 6, str. 13 i 14.

¹⁹ Commision decision of 6 December 2007 amending Decision 2002/627/EC establishing the European Regulators Group for Electronic Communications Networks and Services, Official Journal L 323, 08/12/2007, str. 43 - 44.

Europske komisije i da nema ni svoje tajništvo, već mu ga pruža Europska komisija. Ipak, najveća smetnja u učinkovitom obavljanju dužnosti ERG-a bila je propisana dužnost postizanja konsenzusa pri donošenju odluka. ERG čine predstavnici 27 NRA različitih iskustava, stavova, interesa i ciljeva te je dužnost postizanja konsenzusa pri donošenju odluka predstavljala ozbiljan problem učinkovitosti i ekspeditivnosti ERG-a.²⁰

Upravo zbog tih razloga ERG je od osnivanja bio osuđen na neuspjeh. Toga je već nekoliko godina nakon osnivanja postala svjesna i Europska komisija te je, zajedno s pripremom novog regulatornog okvira za elektroničke komunikacije, krenula i u osmišljavanje novog tijela koje bi na kvalitetniji način doprinijelo ujednačavanju prakse NRA i konsolidiranju zajedničkog tržišta.

4. BEREC

4.1. Osnivanje BEREC-a

Novo tijelo za reguliranje tržišta elektroničkih komunikacija Europska komisija počela je konkretnije uobličivati svojim radnim dokumentom iz 2007.²¹ (dalje u tekstu: Procjena učinka 2007.) te je za glavne ciljeve postavila uklanjanje postojećih nedosljednosti u implementaciji regulatornog okvira za elektroničke komunikacije u državama članicama, poticanje razvoja prekograničnih usluga i usluga koje imaju paneuropski potencijal i unapređenje učinkovitosti nacionalnih žalbenih postupaka (str. 72 Procjene učinka 2007.).

Europska komisija predlaže tri različita načina rješavanja problema: zadržavanje ERG-a uz poticanje bolje koordinacije među državama članicama, osnivanje europske regulatorne ovlasti koja nema mogućnost donošenja autonomnih odluka ili osnivanje europske regulatorne ovlasti sa širokim diskrecijskim ovlastima (str. 72 - 76 Procjene učinka 2007.).

Kao prvi prijedlog navodi se jedinstvena europska regulatorna ovlast (Single European Regulatory Authority, dalje u tekstu: SERA). SERA bi donošenje regulatornih odluka centralizirala na europskoj razini, bila bi zadužena za postupak ocjenjivanja tržišta i upravljanje spektrom, što bi imalo znatne posljedice za

²⁰ Walden, Ian, *Telecommunications Law and Regulation*, Oxford, 2009., str. 199.

²¹ Commission staff working document - Impact Assessment, Brussels, 13.11.2007, SEC(2007) 1472.

postojeću institucionalnu ravnotežu jer bi se velika većina regulatornih ovlasti prebacila na centraliziranu razinu (str. 73 Procjene učinka 2007.). Također, uspostavljanjem SERA-e, NRA bi ili prestale postojati ili bi postale ispostave novog europskog regulatora čije bi se ovlasti svele samo na prikupljanje podataka i provedbu odluka donesenih od SERA-e, a s obzirom na to da bi sve odluke donosila SERA, žalbeni postupak protiv tih odluka vodio bi se pred Europskim sudom pravde (str. 73 Procjene učinka 2007.).

Pozitivne strane osnivanja SERA-e lako je naći. Europski regulator koji bi djelovao izvan dosega posebnosti nacionalnih tržišta potaknuo bi puno veću ujednačenost regulacije i jačanje zajedničkog tržišta elektroničke komunikacije te bi potaknuo brže razvijanje paneuropskih usluga i međunarodno natjecanje raznih nacionalnih operatora elektroničkih komunikacija, koji bi sada imali samo jednog regulatora i s time i veću predvidivost njegovih odluka, za razliku od prijašnjih 27 NRA i 27 različitih regulatornih postupaka i praksi (str. 79 Procjene učinka 2007.).

Ipak, negativne strane još su uočljivije. Smatralo se da bi SERA bila previše udaljena od nacionalnih tržišta i da ne bi imala posebna znanja i iskustva kao NRA potrebna za njihovo kvalitetno reguliranje, ali i da bi prijenos regulatornih ovlasti tolikog opsega na neovisnog europskog regulatora doveo do kršenja načela supsidijarnosti te posebnih institucionalnih problema kod prebacivanja ovlasti s Europske komisije na SERA-u (str. 80 Procjene učinka 2007.). Upravo zato je Europska komisija zaključila da je osnivanje SERA-e nerealno.

Drugi prijedlog je osnivanje Europske regulatorne ovlasti koja nema mogućnost donošenja autonomnih odluka (European Regulatory Authority without Discretionary Decision-Making Powers, dalje u tekstu: ERA).

Cilj osnivanja ERA-e bio bi postizanje veće regulatorne ujednačenosti i ujednačenijeg pristupa postupcima pregleda tržišta i uslugama s paneuropskim potencijalom kroz učinkovitije mehanizme na razini Europske unije, ali ključno je da bi se navedeni ciljevi postigli bez remećenja postojeće institucionalne ravnoteže (str. 73 Procjene učinka 2007.). ERA, koja bi imala status neovisnog tijela, pružala bi tehničke ekspertize i savjete u postupcima pregleda tržišta i autorizaciji usluga s paneuropskim potencijalom te bi povezala NRA u svoju strukturu za donošenje odluka kapitalizirajući na taj način njihovo stručno znanje i regulatorno iskustvo, ali i jačajući poziciju neovisnosti NRA (str. 73 Procjene učinka 2007.).

Glavni učinci osnivanja ERA-e bili bi: nadzor Europske komisije nad pravnim lijekovima i savjetnička uloga ERA-e u postupcima po članku 7., poboljšani postupci analiza transnacionalnih tržišta sa savjetničkom ulogom ERA-e, jače

ovlasti za Europsku komisiju kada NRA ne provede analizu tržišta u danom roku, uključenost ERA-e u nove postupke na razini Europske unije za autorizaciju i regulaciju usluga s paneuropskim potencijalom i veća konzistentnost kod kriterija koji omogućuju suspenziju odluka NRA od strane nacionalnih žalbenih tijela (str. 74 Procjene učinka 2007.). Europska komisija predložila je i da se Europska sigurnosna agencija za mreže i informacije (European Network and Information Security Agency, dalje u tekstu: ENISA) inkorporira u ERA-u.

Europska komisija smatra da osnivanje ERA-e u kombinaciji s nadzorom pravnih lijekova od strane same Europske komisije ima potencijala ostvariti puno veću regulatornu ujednačenost i jednake uvjete za operatere i pružatelje usluga u cijeloj Europskoj uniji (str. 80 Procjene učinka 2007.). Uloga ERA-e je ključna jer bi pružala stručne savjete Europskoj komisiji prije donošenja samih odluka, a Europska komisija ta bi mišljenja pomno proučila i uzela u obzir, dok bi donošenje odluka ostalo u nadležnosti same Europske komisije (str. 81 Procjene učinka 2007.). Mogućnost da Europska komisija nadzire pravne lijekove protiv odluka NRA natjerala bi NRA da biraju učinkovitija pravna rješenja te bi tako doprinijela učvršćivanju zajedničkog europskog tržišta za elektroničke komunikacije.

Budući da bi ERA imala status neovisnog tijela, financirala bi se iz proračuna Zajednice, što je dodatni finansijski problem, i Europska komisija bila je svjesna da bi ta činjenica mogla otežati osnivanje toga tijela. Stoga je naručena neovisna studija kojom je utvrđeno da bi osnivanje ERA-e Europskoj uniji donijelo ekonomsku korist koja bi bila veća od troškova ERA-e od 10 do 30 puta (str. 81 Procjene učinka 2007.). Očito je da je Europska komisija smatrala da od sva tri pristupa upravo ovaj, kompromisni, ima najveće izglede za uspjeh te je smatrala da ostvaruje veliku većinu zacrtanih ciljeva, a da države članice, NRA i tržišne igrače ne dovodi u nelagodan položaj.

Treći prijedlog Europske komisije bio je zadržavanje postojećeg institucionalnog uređenja (ERG) uz poticanje bolje koordinacije i suradnje između NRA i država članica. Taj se prijedlog oslanja na dobrovoljno pojačavanje suradnje i koordinacije NRA i država članica bez prebacivanja ikakvih ovlasti na središnju vlast te bi postojeći institucionalni mehanizmi ostali nepromijenjeni i uloga ERG-a bila bi formalizirana i pojačana (str. 77 Procjene učinka 2007.). ERG-u bi bila dodijeljena formalnija savjetodavna uloga Europskoj komisiji u postupcima vođenima po članku 7.²² te bi se na taj način uspostavila neka

²² Postupak za konsolidiranje unutarnjeg tržišta za elektroničke komunikacije, čl. 7. Okvirne direktive.

vrsta samoregulirajućeg okvira NRA umjesto pojačanog središnjeg regulatornog nadzora Europske komisije (str. 78 Procjene učinka 2007.).

Treći prijedlog ima mnogo sličnosti s drugim prijedlogom, ali glavna je razlika u tome što se oslanja na dobrovoljnu suradnju i usklađivanje NRA. Europska komisija svjesna je da sustav NRA i ERG-a kao njihova foruma za razmjenu mišljenja i donošenje neobvezujućih preporuka funkcionira na gotovo identičnim principima te da nije polučio željene rezultate, pa stoga zaključuje da nema razloga misliti da bi treći prijedlog išta konkretno promijenio (str. 85 Procjene učinka 2007.). Kao kompromisno, ali svejedno najkvalitetnije rješenje, koje bi bitno doprinijelo ujednačavanju djelovanja NRA, a da drastično ne mijenja postojeće institucionalno uređenje i ne vodi do prevelikih prijenosa ovlasti, nameće se osnivanje ERA-e.

Upravo zato Europska komisija, nedugo nakon Procjene učinka 2007., donosi Prijedlog regulacije Europskog parlamenta i Vijeća o osnivanju Europske tržišne vlasti za elektroničke komunikacije²³ (dalje u tekstu: EECMA prijedlog), u kojem poduzima konkretne korake u ostvarenju drugog prijedloga iz Procjene učinka 2007. i tamo navedenu ERA-u preimenuje u Europsku tržišnu vlast za elektroničke komunikacije (European Electronic Communications Market Authority, dalje u tekstu: EECMA) te detaljno razrađuje ustroj, ovlasti i obveze EECMA-e na temelju općih načela iz Procjene učinka 2007.

O budućem regulatornom ustroju Europske unije svoje mišljenje su, naravno, imali i Europski parlament i Europsko vijeće.

Europski parlament svojom je zakonodavnom rezolucijom iz 2008.²⁴ kao protuprijedlog prijedlogu Europske komisije predložio osnivanje Tijela telekomu-

²³ Proposal for a Regulation of the European parliament and of the Council establishing the European Electronic Communications Market Authority, Brussels, 13.11.2007, COM(2007) 699 final, 2007/0249 (COD), <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2007:0699:FIN:EN.PDF>, 1. 6. 2011.

²⁴ European Parliament legislative resolution of 24 September 2008 on the proposal for a directive of the European Parliament and of the Council amending Directive 2002/21/EC on a common regulatory framework for electronic communications networks and services, Directive 2002/19/EC on access to, and interconnection of, electronic communications networks and associated facilities, and Directive 2002/20/EC on the authorisation of electronic communications networks and services (COM(2007) 0697 — C6-0427/2007 — 2007/0247 (COD)), <http://eur-lex.europa.eu/Notice.do?mode=d&lang=en&ihmlang=en&lng1=en,da&lng2=bg,cs,da,de,el,en,es,et,fi,fr,hu,it,lt,lv,mt,nl,pl,pt,ro,sk,sl,sv,&val=516214:cs&page>, 1. 6. 2011.

nikacijskih regulatora (Body of Regulators in Telecom, dalje u tekstu: BERT), s ovlastima gotovo identičnim postojećem ERG-u, dok je Europsko vijeće u svojem mišljenju iz 2009.²⁵ predložilo osnivanje Grupe europskih telekomunikacijskih regulatora (Group of European Regulators in Telecoms, dalje u tekstu: GERT), koja također zanemarivo odmiče od ERG-a i tada postojećeg regulatornog okvira.

Nespremnost Europskog parlamenta i Vijeća čak i na minimalne promjene tada postojećeg stanja te već otprilike poznato protivljenje država članica i NRA povećanju regulatornih ovlasti postojećih ili novonastalih europskih tijela primoralo je Europsku komisiju na pristanak na "kompromis kompromisa".

Taj "kompromis kompromisa" ostvaren je u sklopu novog regulatornog okvira za elektroničke komunikacije iz 2009. godine. Paralelno s dvjema novim direktivama, Direktivom 2009/140/EC²⁶ (dalje u tekstu: Direktiva bolje regulacije) i Direktivom 2009/136/EC²⁷ (dalje u tekstu: Direktiva o pravima građana), Europski parlament i Europsko vijeće usvojili su i Regulativu 1211/2009²⁸ (dalje u tekstu: BEREC regulativa) kojom je osnovan BEREC, novo tijelo čija je zadaća ujednačavanje prakse i postupaka NRA i pomoći Europskoj komisiji u provođenju nadzora nad primjenom novog regulatornog okvira za elektroničke

²⁵ Common Position (EC) No 14/2009 of 16 February 2009 adopted by the Council, acting in accordance with the procedure referred to in Article 251 of the Treaty establishing the European Community, with a view to the adoption of a Regulation of the European Parliament and of the Council establishing the Group of European Regulators in Telecoms (GERT), Official Journal C 075 E, 31/03/2009, str. 67 - 73.

²⁶ Directive 2009/140/EC of the European parliament and of the Council of 25 November 2009 amending Directives 2002/21/EC on a common regulatory framework for electronic communications networks and services, 2002/19/EC on access to, and interconnection of, electronic communications networks and associated facilities, and 2002/20/EC on the authorisation of electronic communications networks and services, Official Journal L 337, 18/12/2009, str. 37 - 66.

²⁷ Directive 2009/136/EC of the European parliament and of the Council of 25 November 2009 amending Directive 2002/22/EC on universal service and users' rights relating to electronic communications networks and services, Directive 2002/58/EC concerning the processing of personal data and the protection of privacy in the electronic communications sector and Regulation (EC) No 2006/2004 on cooperation between national authorities responsible for the enforcement of consumer protection laws, Official Journal L 337, 18/12/2009, str. 11 - 36.

²⁸ Regulation (EC) No 1211/2009 of the European Parliament and of the Council of 25 November 2009 establishing the Body of European Regulators for Electronic Communications (BEREC) and the Office, Official Journal L 337, 18/12/2009, str. 1 - 10.

komunikacije od strane NRA svih država članica. BEREC zamjenjuje i ukida ERG te nasljeđuje sve njegove obveze i ovlasti i nastaviti će ih obavljati, bar je to bio cilj svih zainteresiranih subjekata, na kvalitetniji i dosljedniji način.

BEREC sada postaje jedina organizacija koja pruža NRA država članica jedinstven forum za međusobnu suradnju, ali i za suradnju s Europskom komisijom o tržišnim definicijama i analizama u skladu s Okvirnom direktivom.²⁹

4.2. Funkcija i zadaće BEREC-a

Kao glavni razlozi stvaranja tijela poput BEREC-a navode se potreba za ujednačenom primjenom regulatornog okvira Europske unije za električne komunikacije (par. 3. BEREC regulative) i nedovoljan uspjeh ERG-a u postizanju tog cilja (par. 5. BEREC regulative).

Posebnosti BEREC-a su činjenica da nema ni status agencije ni pravnu osobnost te njegova savjetodavna uloga jer mijenja ERG kao novi forum za suradnju NRA međusobno i NRA i Europske komisije (par. 6. BEREC regulative).

Glavna uloga BEREC-a opisana je kroz sljedeće zadaće: a) razvoj i prosljeđivanje najbolje prakse, zajedničkih pristupa i smjernica implementacije regulatornog okvira za električne komunikacije NRA, b) pružanje pomoći NRA u regulatornim pitanjima na zahtjev, c) dostavljanje mišljenja o nacrtima odluka, preporuka i smjernica Europske komisije, d) izdavanje izvještaja i pružanje savjeta na zahtjev Europske komisije ili na vlastitu inicijativu i dostavljanje mišljenja Europskom parlamentu i Vijeću na temelju zahtjeva ili na vlastitu inicijativu o bilo kojem pitanju električnih komunikacija koje je njegovoj nadležnosti i e) na zahtjev pomagati Europskom parlamentu, Vijeću, Komisiji i NRA u odnosima, raspravama i razmjennama s trećim stranama i pomagati Europskoj komisiji i NRA u prosljeđivanju najbolje regulatorne prakse trećim stranama (čl. 2. BEREC regulative).

Velikih razlika između glavnih proklamiranih zadaća i ciljeva ERG-a i BEREC-a nema. Kao najvažnije zadaće ističu se davanje mišljenja i savjetovanje te razvoj i prosljeđivanje najbolje regulatorne prakse među NRA.

---

²⁹ Beydogan, Turgut Ayhan, *A New Authority Emerging out of Harmonisation Needs: Is BEREC the right solution for European eCommunications Market?*, Uluslararası Hukuk ve Politika Cilt 6, Sayı: 23 ss.147162, 2010, <http://www.usak.org.tr/dosyalar/dergi/h8IONA8dyQcLR-7ZYVabud2P54OCtOU.pdf>, 11. 6. 2011.

Lista BEREC-ovih zadataka je dugačka.³⁰ BEREC može, na temelju zahtjeva Europske komisije, jednoglasno preuzeti nove zadatke koji su nužni za ostvarenje svoje uloge (čl. 3., st. 2. BEREC regulative).

Već tu se vidi drukčiji pristup nego što je postojao kod ERG odluke, u kojoj su se zadaće i ciljevi ERG-a naveli samo općenito i načelno.³¹ Glavne zadaće su ipak samo davanje mišljenja, savjeta, pružanja pomoći te prava da bude konzultiran o nacrtima odluka NRA. Unatoč tome, čl. 3., st. 3. BEREC regulative ipak propisuje da NRA i Europska komisija moraju krajnje ozbiljno uzeti u obzir svako mišljenje, preporuku, savjet ili najbolju regulatornu praksu koju usvoji

---

³⁰ a) Dostavljanje mišljenja o nacrtima mjera NRA o tržišnim definicijama, označavanje tržišnih subjekata sa "značajnom tržišnom moći" (significant market power) i suradnja s NRA u skladu s čl. 7. i 7a. Direktive 2002/21/EC (Okvirne direktive), b) dostavljanje mišljenja o nacrtima prijedloga i/ili smjernica o obliku, sadržaju i razini detalja u obavijestima, u skladu s čl. 7b. Direktive 2001/21/EC (Okvirne direktive), c) biti konzultiran o nacrtima prijedloga o relevantnim tržištima proizvoda i usluga, u skladu s čl. 15. Direktive 2001/21/EC (Okvirne direktive), d) dostavljanje mišljenja o nacrtima odluka o identifikaciji transnacionalnih tržišta, u skladu s čl. 15. Direktive 2001/21/EC (Okvirne direktive), e) na zahtjev pružiti pomoć NRA, u kontekstu analize relevantnog tržišta, u skladu s čl. 16. Direktive 2001/21/EC (Okvirne direktive), f) dostaviti mišljenja o nacrtima odluka i prijedloga o harmonizaciji, u skladu s čl. 19. Direktive 2001/21/EC (Okvirne direktive), g) biti konzultiran i dostaviti mišljenja o prekograničnim sporovima, u skladu s čl. 21. Direktive 2001/21/EC (Okvirne direktive), h) dostaviti mišljenja o nacrtima odluka koje odobravaju ili sprečavaju NRA da poduzme posebne mjere, u skladu s čl. 8. Direktive 2001/21/EC (Okvirne direktive), i) biti konzultiran o prijedlozima mjera u svezi s učinkovitim pristupom broju za hitne pozive 112, u skladu s čl. 26. Direktive 2001/21/EC (Okvirne direktive), j) biti konzultiran o prijedlozima mjera u vezi s učinkovitom implementacijom raspona brojeva 116, poglavito broja za prijavu nestale djece 116000, u skladu s čl. 27a. Direktive 2001/21/EC (Okvirne direktive), k) pomaganje Europskoj komisiji s ažuriranjem Aneksa II Direktivi 2002/19/EC (Direktiva o pristupu), u skladu s čl. 9. te Direktive, l) na zahtjev pružiti pomoć NRA u predmetima prijevare ili zlorabe brojevnih resursa unutar Zajednice, poglavito u prekograničnim uslugama, m) dostavljanje mišljenja usmjerenih ka razvoju zajedničkih pravila i uvjeta za pružatelje prekograničnih poslovnih usluga, n) nadzor i izvještavanje o sektoru elektroničkih komunikacija i izdavanje godišnjeg izvješća o razvoju navedenog sektora (čl. 3., st. 1. BEREC regulative).

³¹ Uloga ERG-a je savjetovanje i pomaganje Europskoj komisiji u konsolidiranju unutarnjeg tržišta mreža i usluga elektroničkih komunikacija. ERG pruža mjesto za suradnju NRA i Europskoj komisiji tako da doprinosi razvoju unutarnjeg tržišta i konzistentnoj primjeni regulatornog okvira za elektroničke komunikacije u svim državama članicama (čl. 3. ERG odluke).

BEREC. "Krajnje ozbiljno uzimanje u obzir" nije isto što i obvezno usvajanje navedenih mišljenja i preporuka te će stoga implementacija mišljenja i preporuka BEREC-a u rad NRA opet u potpunosti ovisiti o njihovoj dobroj volji.

Ipak, zanimljivo rješenje zajedničkog djelovanja Europske komisije i BEREC-a na praksi NRA nalazimo u Direktivi bolje regulacije.

Kada Europska komisija smatra da određeni nacrt akta NRA predstavlja prepreku zajedničkom tržištu ili sumnja u njegovu usklađenost s pravom Zajednice, u roku od mjesec dana će o tome obavijestiti NRA i BEREC (čl. 7a., st. 1. Direktive bolje regulacije). Time će se usvajanje nacrta akta odgoditi za razdoblje od tri mjeseca. Tijekom tog tromjesečnog roka BEREC će također izdati mišljenje o prigovoru Europske komisije te će kroz suradnju s NRA pokušati pronaći razumno rješenje ako se složi s procjenama Europske komisije (čl. 7a., st. 3. i 4. Direktive bolje regulacije). U slučaju da se BEREC ne složi s procjenama Europske komisije te NRA ne izmijeni svoj nacrt akta, Europska komisija će u roku od mjesec dana nakon isteka tromjesečnog odgodnog razdoblja ili odustati od prigovora ili će na njemu i dalje inzistirati (čl. 7a., st. 5. Direktive bolje regulacije). NRA je dužna u roku od mjesec dana nakon posljednje odluke Europske komisije dostaviti završni nacrt akta te u slučaju da je postupila protivno prijedlozima Europske komisije dati razumno objašnjenje (čl. 7a., st. 6. i 7. Direktive bolje regulacije).

Jasno je da ni u ovom primjeru Europska komisija i BEREC nemaju ovlasti naložiti NRA povlačenje spornog akta, ali i ovdje propisano razdoblje odgađanja stupanja na snagu od maksimalno pet mjeseci u kombinaciji s intenzivnim savjetovanjem s Europskom komisijom i BEREC-om može pozitivno djelovati na harmonizaciju djelovanja NRA svih država članica.

4.3. Ustroj BEREC-a

Odbor regulatora glavna je sastavnica BEREC-a. Čine ga čelnici ili visoki predstavnici NRA svih država članica (čl. 4., st. 2. BEREC regulative), dok predstavnici Europske komisije, NRA država članica Europskog ekonomskog prostora i država kandidatkinja za članstvo u Europskoj uniji sudjeluju u radu Odbora regulatora kao promatrači (čl. 4., st. 2. i 3. BEREC regulative).

Zadaće Odbora regulatora su: a) ispunjavanje svih zadaća BEREC-a navedenih u čl. 3. BEREC regulative, b) odobravanje dobrovoljnih financijskih priloga država članica ili NRA prije nego što su uplaćeni (jednoglasno ako su sve države

članice ili NRA odlučile uplatiti prilog, običnom većinom ako je određeni broj država članica ili NRA odlučilo uplatiti prilog), c) usvajanje posebnih odredaba o pravu na pristup dokumentima BEREC-a, d) usvajanje godišnjeg plana rada BEREC-a godinu dana unaprijed te dostavljanje godišnjeg plana Europskom parlamentu, Vijeću i Komisiji čim je usvojen, e) usvajanje godišnjeg izvještaja o djelatnostima BEREC-a i dostavljanje tog izvještaja Europskom parlamentu, Vijeću, Komisiji, Europskom ekonomskom i socijalnom vijeću i Europskom revizijskom sudu svake godine do 15. lipnja (čl. 5. BEREC regulative).

Članovi Odbora regulatora moraju u obavljanju svojih zadataka biti neovisni o utjecaju Europske komisije, vlada država članica i bilo kojeg drugog privatnog ili javnog entiteta (čl. 4., st. 2. BEREC regulative).

Odbor regulatora će među svojim članovima imenovati predsjedatelja i jednog ili više zamjenika predsjedatelja na razdoblje od jedne godine (čl. 4., st. 4. BEREC regulative). Posljedica tako kratkog mandata predsjedatelja i zamjenika predsjedatelja Odbora regulatora je nemogućnost iskakanja i nametanja autoriteta čelnika pojedine NRA, ali i veća rotacija predstavnika NRA svih država članica.

Glavna zadaća predsjedatelja Odbora regulatora je sazivanje redovitih plenarnih sjednica najmanje četiri puta godišnje, dok izvanrednu sjednicu može sazvati predsjedatelj, Europska komisija ili bar trećina članova Odbora regulatora (čl. 4., st. 6. BEREC regulative). Sve odluke Odbor regulatora donosi dvotrećinskom većinom i mora ih javno objaviti te navesti rezervacije pojedinih NRA na njihov zahtjev (čl. 4., st. 9. BEREC regulative). Ova odredba je najuočljivija i najvažnija prednost koju BEREC ima nad zamijenjenim ERG-om. Dvotrećinska većina pri donošenju svih odluka nasuprot jednoglasnom donošenju odluka kod ERG-a bitno pojačava učinkovitost i vjerodostojnost BEREC-a te olakšava i ubrzava donošenje njegovih mišljenja i preporuka. Razumljivo je kako je ERG zbog nužne jednoglasnosti pri donošenju odluka često donosio mišljenja "najmanjeg mogućeg nazivnika" kako bi se sve NRA privoljele na suglasnost te da je taj način djelovanja često rušio kvalitetu mišljenja i preporuka, što više ne bi trebao biti slučaj s BEREC-om.

Također, predsjedatelja Odbora regulatora Europska komisija može pozvati da je izvijesti o relevantnim pitanjima o radu BEREC-a (čl. 5., st. 5. BEREC regulative).

Bitna odredba čl. 4. BEREC regulative je i ovlašćivanje Odbora regulatora na donošenje i javno objavljivanje postupovnih pravila BEREC-a.³² Njima se

³² Vidi Rules of Procedure of The Board of Regulators, BoR (11) 23, http://www.erg.eu.int/doc/berec/bor_11_23.pdf, 9. 6. 2011.

mora detaljno urediti sam postupak glasovanja, uvjeti pod kojima jedna država članica može glasovati u ime druge, kvorum i obavijesni rokovi za sastanke. Postupovna pravila moraju jamčiti članovima Odbora regulatora pravodobno dostavljanje planova rada i nacrtu prijedloga kako bi imali priliku predložiti izmjene prije samoga glasovanja.

4.4. Ured

Najvažnija novina BEREC-a u odnosu na ERG je osnivanje Ureda i njegovo pridruživanje BEREC-u. Kako su bili propali planovi Europske komisije da novo regulatorno tijelo ima pravnu osobnost, usvojeno je kompromisno rješenje kojim se BEREC-u pridružuje Ured. Ured je tijelo Zajednice s pravnom osobnošću³³, pravnom, finansijskom i administrativnom autonomijom, čija je glavna zadaća pružanje profesionalne i administrativne potpore BEREC-u (par. 11. BEREC regulative), ali i prikupljanje informacija od NRA i razmjena i prijenos informacija u skladu sa zadaćama BEREC-a iz čl. 2. i 3. BEREC regulative, dostavljanje nabolje regulatorne prakse među NRA, pomaganje predsjedatelju Odbora regulatora u pripremi rada Odbora regulatora, uspostava i osiguranje kvalitetnog funkcioniranja ekspertnih radnih skupina (čl. 6., st. 2. BEREC regulative). Ured je u potpunosti podređen Odboru regulatora, kojem će pružati isključivo administrativnu i tehničku pomoć, a ne stručnu pomoć u doноšenju odluka.³⁴

Ured se sastoji od Upraviteljskog odbora i Administrativnog upravitelja.

Sastav Upraviteljskog odbora uređen je na sličan način kao i sastav Odbora regulatora. Naime, i Upraviteljski odbor čine po jedan čelnik ili visoki predstavnik NRA iz svih država članica, ali i jedan punopravni predstavnik Europske komisije (čl. 7., st. 1. BEREC regulative), što je najveća razlika s obzirom na Odbor regulatora.

---

³³ Pravna osobnost Uredu mora u najekstenzivnijem mogućem obliku biti priznata u svakoj državi članici, Ured može sudjelovati u pravnom prometu pokretnina i nekretnina te biti stranka u pravnim postupcima (čl. 6., st. 4. BEREC regulative).

³⁴ Simpson, Seamus, *New governance as political compromise in European telecommunications: the amended European Union electronic communications regulatory framework*, International Telecommunications Society Conference, 25-27 June 2010, Tokyo, <http://usir.salford.ac.uk/12506/>, 11. 6. 2011.

Zadaće Upraviteljskog odbora postavljene su poprilično usko: imenuje Administrativnog upravitelja, pomaže mu u obavljanju njegovih zaduženja, imenuje osoblje te pomaže u radu ekspertnim radnim skupinama (čl. 7., st. 2., 3., 4. i 5. BEREC regulative).

Upraviteljski odbor će imenovati Administrativnog upravitelja na temelju javnog natječaja i na temelju vještina i iskustava relevantnih za komunikacijske mreže i usluge (čl. 8., st. 2. BEREC regulative). Također, prikladnost kandidata Upraviteljskog odbora može se ispitati neobvezujućim mišljenjem Europskog parlamenta te će kandidat biti pozvan odgovarati na pitanja odgovarajućeg odbora Europskog parlamenta (čl. 8., st. 2. BEREC regulative).

Administrativni upravitelj imenuje se na mandat od tri godine (koji se može produžiti na maksimalno još toliko) i odgovoran je jedino Upraviteljskom odboru jer se nužnost neovisnosti o NRA, Europskoj komisiji, državama članicama ili bilo kojoj drugoj strani izričito naglašava (čl. 8., st. 1. BEREC regulative).

Glavne zadaće Administrativnog upravitelja su: a) vođenje Ureda, b) pomaganje u pripremama plana rada Odbora regulatora, Upraviteljskog odbora i ekspertnih radnih skupina te sudjelovanje, bez prava glasa, u radu Odbora regulatora i Upraviteljskog odbora, c) pomaganje Upraviteljskom odboru u pripremi nacrta plana rada Ureda za sljedeću godinu, d) nadgledanje implementacije godišnjeg plana rada Ureda, e) usvajanje unutarnjih upravnih uputa i objavljivanje priopćenja pomoću kojih bi se osiguralo djelovanje Ureda u skladu s BEREC regulativom, uz nadzor Upraviteljskog odbora, f) implementiranje proračuna Ureda, uz nadzor Upraviteljskog odbora, g) pomoći u pripremi nacrtu godišnjeg izvještaj rada BEREC-a (čl. 9. BEREC regulative).

Iz navedenog je očita upravno-tehnička i utilitarna uloga Administrativnog upravitelja, čija je glavna zadaća pomaganje samom Uredu, ali i Odboru regulatora i Upraviteljskom odboru u kvalitetnijem obavljanju njihovih dužnosti i zadataka.

Pravna osobnost, kao i pravna, upravna i finansijska autonomija glavne su karakteristike Ureda BEREC-a. Finansijska autonomija izražena je kroz proračunske odredbe.

Prihode Ureda čine sredstva koja dobiva iz proračuna Europske unije i dobrovoljni finansijski doprinosi država članica ili njihovih NRA, kojima će se financirati specifični operativni troškovi određeni između Ureda i država članica ili njihovih NRA (čl. 11. BEREC regulative).

Administrativni upravitelj, uz nadzor Upraviteljskog odbora, zadužen je za implementaciju proračuna Ureda, dok je Upraviteljski odbor zadužen za

sastavljanje izvještaja o djelatnosti Ureda i izjave o jamstvu, koje moraju biti javno objavljene (čl. 13., st. 1. i 2. BEREC regulative).

Nadzor nad finansijskom djelatnošću Ureda provodi Interni revizor Europske komisije (čl. 14. BEREC regulative).

4.5. Dosadašnje djelovanje BEREC-a

BEREC je počeo s radom 28. siječnja 2010. godine prvim sastancima Odbora regulatora i Upraviteljskog odbora u Bruxellesu. Iako je imao samo 18 mjeseci za obavljanje svojih zadaća, zanimljivo je promotriti u kojem se smjeru razvija njegova aktivnost.

4.5.1. Djelovanje u 2010.

U svibnju 2011. BEREC objavljuje prvo godišnje izvješće o radu³⁵, izvješće za 2010. (dalje u tekstu: Godišnje izvješće 2010.).

Planom rada BEREC-a za 2010.³⁶ (dalje u tekstu: Plan rada 2010.) kao glavni zadaci BEREC-a u 2010. određeni su harmonizacija, bavljenje izazovima u nastajanju i bavljenje promjenama regulatornog okvira (Plan rada 2010., str. 4).

Poslovima harmonizacije obuhvaćeni su međunarodni roaming, pristup sljedeće generacije³⁷ (dalje u tekstu: NGA), održavanje sukladnosti sa Zajedničkim stavovima ERG-a, djelatnosti poravnavanja i regulatorno obračunavanje. Od navedenih poslova harmonizacije najvažnijim smatramo djelatnosti vezane uz NGA.

³⁵ Body of European Regulators for Electronic Communications, Annual Report 2010, BoR (11) 19, http://www.erg.eu.int/doc/berec/bor_11_19.pdf, 12. 6. 2011.

³⁶ Body of European Regulators for Electronic Communications, Work Programme 2010, BoR (10) 15 rev1, http://www.erg.eu.int/doc/wp_2010/berec_wp2010.pdf, 13. 6. 2011.

³⁷ Next Generation Access (NGA), pristup žičnim mrežama koje se u potpunosti ili djelomično sastoje od optičkih elemenata koji su sposobni pružiti usluge širokopojasnog pristupa s unaprijeđenim svojstvima (npr. viša propusnost), naprednjim od onih koje pružaju postojeće mreže zasnovane na bakrenim kabelima. U većini slučajeva NGA su rezultat unapređivanja postojećih bakrenih ili koaksijalnih mreža, čl. 11. 2010/572/EU: Commission Recommendation of 20 September 2010 on regulated access to Next Generation Access Networks (NGA) Text with EEA relevance, Official Journal L 251, 25/09/2010, str. 35 - 48.

BEREC je, kao i ERG prije njega, tijekom 2010. nastavio pratiti razvoj NGA te je iste godine objavio nekoliko važnih radova koji se nastavljaju na Zajedničke stavove ERG-a objavljene 2007. (str. 7 Godišnjeg izvješća 2010.) U svibnju 2010. BEREC je izdao svoje prvo NGA mišljenje koje je Europska komisija, sukladno čl. 19. Okvirne direktive, bila dužna u potpunosti uzeti u obzir pri donošenju svojih akata.³⁸ Mišljenje se odnosilo na nacrt NGA preporuke Europske komisije te je sugeriralo određene izmjene NGA preporuke (izmjene u fleksibilnosti cijena, procjeni rizika, geografskim varijacijama u cijenama i sl.).³⁹ Europska komisija je, sukladno mišljenju BEREC-a, izmijenila svoju NGA preporuku⁴⁰ te ju je usvojila u rujnu 2010.

Kao što smo već rekli, BEREC nema ovlasti nametnuti svoje mišljenje ni NRA ni Europskoj komisiji, implementacija njegovih mišljenja ovisi isključivo o dobroj volji i jednih i drugih. Ipak, ovaj primjer smatramo bitnim jer je samo jedan u nizu slučajeva u kojima je Europska komisija, unatoč nepostojanju obveze implementiranja mišljenja BEREC-a u svoje odluke, prilagodila odluke tim mišljenjima upravo na temelju snage njihovih argumenata i stručnosti.

Izazovi u nastajanju kojima se BEREC bavio su konvergencija, suradnja BEREC-a i Grupe za politiku radijskog spektra (Radio Spectrum Policy Group, dalje u tekstu: RSPG), budućnost univerzalnog pristupa mreži i neutralnost mreže (str. 14 - 17 Godišnjeg izvješća 2010.).

Neutralnost mreže ipak je najaktualniji izazov u nastajanju kojim se BEREC bavio 2010. godine. Europska komisija otvorila je konzultacije o neutralnosti mreže te je BEREC osnovao ekspertnu radnu skupinu koja je istražila stanje neutralnosti mreže u državama članicama (str. 16 Godišnjeg izvješća 2010.). Nalaze ekspertne radne skupine BEREC je prezentirao na navedenim konzultacijama u studenom 2010. godine. BEREC je ustvrdio postojanje malog broja incidenata narušavanja neutralnosti mreže koje su NRA riješile bez formalne regulatorne intervencije.⁴¹

³⁸ BEREC Opinion to the Draft Recommendation on regulated access to Next Generation Access Networks (NGA) of 28 April 2010, BoR (10) 25 Rev1_final, http://www.erg.eu.int/doc/berec/bor_10_25.pdf, 24. 6. 2011.

³⁹ *Ibid.*, str. 2 - 6.

⁴⁰ 2010/572/EU: Commission Recommendation of 20 September 2010 on regulated access to Next Generation Access Networks (NGA) Text with EEA relevance, Official Journal L 251, 25/09/2010, str. 35 - 48.

⁴¹ BEREC Response to the European Commission's consultation on the open Internet and net neutrality in Europe, BoR (10) 42, http://www.erg.eu.int/doc/berec/bor_10_42.pdf, 24. 6. 2011., str. 3.

BEREC dalje zaključuje da iako novi regulatorni okvir iz 2009. državama članicama i NRA pruža nove ovlasti, poglavito u održavanju transparentnosti i minimalne kvalitete usluge, teško je tada bilo procijeniti kakav će te regulatorne promjene imati učinak jer još nisu bile prenesene u pravni poredak država članica.^{42,43} Zaključak BEREC-a, koji je prihvatile i Europska komisija, bio je da je stoga prerano razmatrati bilo kakvu intervenciju u regulatorni okvir iz 2009. godine.

BEREC je i u ovom slučaju uspio navesti Europsku komisiju na usvajanje svojih zaključaka i direktno utjecati na sadašnji regulatorni okvir, ali i na buduće regulatorne okvire za električne komunikacije.

U promjene regulatornog okvira kojima se BEREC bavio pripadaju institucionalni prijelaz iz ERG-a prema BEREC-u, posao koji je relativno brzo uspješno riješen, te promjene pružatelja usluga električnih komunikacija (str. 17 Godišnjeg izvješća 2010.) U listopadu 2010. BEREC objavljuje dokument u kojem NRA predlaže najbolje načine kako bi olakšali potrošačima promjenu pružatelja usluga električnih komunikacija.⁴⁴

Dokument se naslanja na dokument ERG-a iz 2009. o transparentnosti informacija o tarifama. U dokumentu BEREC primjećuje i navodi glavne prepreke na koje potrošači nailaze kada pokušavaju promijeniti pružatelja usluga električnih komunikacija: problemi vezani uz postojeći ugovor, manjak informacija za potrošače, neodgovorna prodaja i tehnički problemi.⁴⁵ BEREC uzima u obzir mjere koje su NRA poduzele za rješavanje tog problema te preporučuje sljedeće mjere za daljnje unapređenje: a) svođenje na najmanju moguću mjeru nepotrebnih troškova promjene pružatelja usluga električnih komunikacija, b) svođenje na najmanju moguću mjeru prakse nekorektnog prodavanja i ostalih nepoštenih djelatnosti prodavača, c) točno obaveštavanje potrošača o postupku promjene pružatelja usluga električnih komunikacija prije, tijekom i nakon samog postupka, d) objavljivanje smjernica NRA kako bi pružatelji usluga električnih komunikacija bili svjesni svojih obveza u skladu s nacionalnim zakonodavstvom, e) poticanje tržišnog natjecanja i f) poticanje isplativosti postupka promjene pružatelja usluga električnih komunikacija.⁴⁶

---

⁴² Rok za prijenos bio je svibanj 2011.

⁴³ BoR(10) 42, *op. cit.* u bilj. 41, str. 6.

⁴⁴ BEREC report on best practices to facilitate consumer switching, BoR (10) 34 Rev1, http://www.erg.eu.int/doc/berec/bor_10_34_rev1.pdf, 14. 6. 2011.

⁴⁵ *Ibid.*, str. 6.

⁴⁶ *Ibid.*, str. 7.

Preporuke BEREC-a o promjeni pružatelja usluga tipičan su primjer djelovanja BEREC-a prema NRA. Implementacija navedenih mjera ovisi o dobroj volji NRA jer BEREC ne raspolaže instrumentom kojim bi nametnuo svoje nalaze NRA.

4.5.2. Djelovanje u 2011.

U prvoj polovici 2011. Odbor regulatora BEREC-a objavio je niz mišljenja i preporuka. Teme o kojima se očitovao su raznolike: NGA⁴⁷, otvoreni pristup⁴⁸, prekogranična pitanja⁴⁹, jednakost za korisnike s invaliditetom⁵⁰. Ipak, najviše pozornosti posvetio je roamingu⁵¹. Očito je da i Europska komisija i sam BEREC roaming smatraju područjem u kojemu BEREC može najviše doprinijeti, kako u procjeni implementacije Regulative 717/2007⁵² i 544/2009⁵³, tako i u preporukama za novo pravno uređenje roaminga unutar Europske unije.

⁴⁷ Vidi Next Generation Access - Collection of factual information and new issues of NGA roll-out, BoR (11) 06, http://www.erg.eu.int/doc/berec/bor_11_06.pdf, 14. 6. 2011.

⁴⁸ Vidi BEREC Report on “Open Access”, BoR (11) 05, http://www.erg.eu.int/doc/berec/bor_11_05.pdf, 14. 6. 2011.

⁴⁹ Vidi BEREC report on cross-border issues under Article 28(2) USD, BoR (10) 62 Rev1, http://www.erg.eu.int/doc/berec/bor_10_62Rev1.pdf, 14. 6. 2011.

⁵⁰ Vidi Electronic communications services: Ensuring equivalence in access and choice for disabled end-users, BoR (10) 47 Rev1, http://www.erg.eu.int/doc/berec/bor_10_47Rev1.pdf, 14. 6. 2011.

⁵¹ Vidi BEREC Response to the European Commission ‘Public Consultation on a Review of the Functioning of Regulation (EC) No 544/2009 (the “Roaming Regulation”), BoR (11) 09, http://www.erg.eu.int/doc/berec/bor_11_09.pdf; BEREC Report on Alternative Voice and SMS Retail Roaming Tariffs and Retail Data Roaming Tariffs, BoR (11) 08, http://www.erg.eu.int/doc/berec/bor_11_08.pdf; International Roaming BEREC Benchmark Data Report July 2010 - December 2010, BoR (11) 21 final, http://www.erg.eu.int/doc/berec/bor_11_21.pdf; BEREC International Roaming compliance report, BoR (11) 22 final, http://www.erg.eu.int/doc/berec/bor_11_22.pdf, 14. 6. 2011.

⁵² Regulation (EC) No 717/2007 of The European Parliament and of The Council of 27 June 2007 on roaming on public mobile telephone networks within the Community and amending Directive 2002/21/EC, Official Journal L 171, 29/06/2007, str. 32 - 40.

⁵³ Regulation (EC) No 544/2009 of The European Parliament and of The Council of 18 June 2009 amending Regulation (EC) No 717/2007 on roaming on public mobile telephone networks within the Community and Directive 2002/21/EC on a common regulatory framework for electronic communications networks and services, Official Journal L 167, 29/06/2009, str. 12 - 23.

5. ZAKLJUČAK

Elektroničke komunikacije u posljednjih 30 godina prolaze iznimnim tehnološkim napredakom te paralelno raste i njihov utjecaj na razvoj društva, ali i na ekonomski napredak zemalja. Europska komisija prepoznala je njihovu važnost te je razvoj zajedničkog tržišta za elektroničke komunikacije stavila visoko na svojoj listi prioriteta.

Regulatorni okviri i njihova implementacija u državama članicama doveli su do stvaranja tog zajedničkog tržišta, koje je ipak imalo (i još uvijek ima) niz nedostataka. NRA, zadužene za regulaciju nacionalnih tržišta elektroničkih komunikacija i za primjenu regulatornih okvira Europske unije, svoj posao obavljale su neujednačeno te su tako kočile razvoj zajedničkog tržišta. NRA je bilo potrebno povezati i potaknuti na ujednačavanje njihova djelovanja.

Europska komisija smatrala je da je najbolji način za ostvarenje tog cilja stvaranje europskog regulatora za elektroničke komunikacije koji bi imao široke ovlasti u prisiljavanju NRA na ujednačavanje njihove prakse. Međutim, snažan otpor država članica, Europskog parlamenta, Vijeća, ali i tržišnih igrača prisilio je Europsku komisiju na prihvatanje kompromisnih rješenja, najprije osnivanjem ERG-a, a zatim i osnivanjem BEREC-a. BEREC je osnovan kao zamjena za ERG, čijim djelovanjem Europska komisija nije bila zadovoljna. Stoga iznenađuje činjenica da se BEREC-u mogu uputiti gotovo svi prigovori koji su bili upućivani i ERG-u. Naime, i BEREC je samo savjetodavno tijelo Europskoj komisiji i NRA čija mišljenja i preporuke ne obvezuju ni Europsku komisiju ni NRA, zbog čega se i BEREC mora oslanjati na percepciju vlastitog autoriteta i stručnosti kod utjecanja na odluke Europske komisije i NRA.

BEREC, kao i ERG prije njega, također nema pravnu osobnost, što bitno umanjuje njegov kredibilitet.

Ipak, učinjeni su određeni pomaci. BEREC-u je pridružen Ured, koji ima pravnu osobnost, ali i pravnu, upravnu i finansijsku autonomiju. Donošenje odluka BEREC-a je znatno pojednostavljeno, nije potrebna jednoglasnost kao kod ERG-a, već je dovoljna dvotrećinska većina.

Bitna novina je i postupak iz čl. 7a. Direktive bolje regulacije, kojim se propisuje da nacrti akata NRA koji štete razvoju zajedničkog tržišta elektroničkih komunikacija podliježu intenzivnoj kontroli Europske komisije i BEREC-a, koji, iako nemaju ovlasti naložiti NRA izmjenu spornog akta, ipak kroz petomjesečno razdoblje odgode stupanja akta na snagu i svojim savjetovanjem mogu bar posredno utjecati na smjer djelovanja NRA.

Unatoč navedenim novinama, smatramo da BEREC neće ispuniti zadaću zbog koje je osnovan - ujednačavanje prakse NRA. Savjetodavni karakter BEREC-a omogućuje NRA selektivno prihvaćanje njegovih mišljenja, što omogućuje dalnje jačanje razlika u reguliranju tržišta elektroničkih komunikacija država članica i slabljenje zajedničkog tržišta.

Smatramo da je ujednačavanje prakse NRA moguće jedino kroz osnivanje i djelovanje zajedničkog europskog regulatora tržišta elektroničkih komunikacija u punom smislu te riječi te se nadamo da će već u prvoj sljedećoj izmjeni Regulatornog okvira za elektroničke komunikacije iz 2009. doći do pomaka u tom smjeru.

HAKOM je u radu ERG-a sudjelovao u statusu promatrača kao NRA države kandidatkinje za članstvo u Europskoj uniji. U istom svojstvu sada sudjeluje i u radu BEREC-a. Iako HAKOM nema pravo sudjelovanja u donošenju odluka BEREC-a, promatrački status ipak olakšava upoznavanje s radom BEREC-a i služi kao svojevrsna priprema HAKOM-a za punopravno sudjelovanje u djelovanju BEREC-a danom stupanja Republike Hrvatske u punopravno članstvo Europske unije.

Summary

Marko Turudić*

BEREC: A COMPROMISE APPROACH IN THE REGULATION OF THE ELECTRONIC COMMUNICATIONS MARKET OF THE EUROPEAN UNION

Technological development leads to an unstoppable growth of infrastructure, but also adds to the economic importance of electronic communications. The European Union recognised this fact quite early and established a common electronic communications market. The functioning and regulation of this market are, naturally, far from perfect. The application of regulatory provisions concerning the electronic communications market is left in its entirety to national regulatory agencies, which has led to a number of problems. 27 national regulatory agencies have developed 27 different regulatory practices, bringing

---

* Marko Turudić, LL. M., Assistant, Faculty of Law, University of Zagreb, Trg maršala Tita 14, Zagreb

about additional fragmentation of a market which is of vast importance to the EU. There is a pressing need for the harmonisation of the practices of national regulatory agencies.

The idea of creating a European regulatory agency for electronic communications has been rejected on multiple occasions. It thus became necessary to devise a new, compromise approach to the problem, putting an emphasis on voluntary co-operation and exchange of opinions by national regulatory agencies.

The paper begins with a description of the circumstances which have created the need for strengthening the co-operation of the national regulatory agencies of the member states. Further, the founding, organisation and functioning of the ERG is presented, along with a critical look at the reasons for its substitution with BEREC. The second part of the paper deals with BEREC, its founding, organisation and work to date, as well as its essential distinctive features which distinguish it from the former ERG.

Key words: European Union, electronic communication, administrative law, common market

Zusammenfassung

Marko Turudić*

GEREK: KOMPROMISLÖSUNG ZUR REGULIERUNG DER MARKTES DER ELEKTRONISCHEN KOMMUNIKATION IN DER EUROPÄISCHEN UNION

Aufgrund der technologischen Entwicklung ist ein unaufhaltsamer Anstieg der infrastrukturellen, aber auch wirtschaftlichen Bedeutung der elektronischen Kommunikation festzustellen. Diese Tatsache erkannt die Europäische Union rechtzeitig und führte den Binnenmarkt der elektronischen Kommunikation ein. Natürlich ist das Funktionieren und die Regulierung dieses Binnenmarktes alles andere als vollkommen. Die Anwendung der Regulierungsvorschriften für den Markt der elektronischen Kommunikationsnetze ist vollständig den nationalen Regulierungsstellen der Mitgliedstaaten überlassen, was eine Reihe von Problemen nach sich zieht. So haben 27 nationale Regulierungsbehörden 27 unterschiedliche Regulierungspraktiken begründet, die diesen für die Europäische Union

---

* Marko Turudić, Dipl.-Jur., Assistent an der Juristischen Fakultät in Zagreb, Trg maršala Tita 14, Zagreb

sehr wichtigen Markt weiter fragmentieren. Der Bedarf, diese Praktiken zu harmonisieren, ist mehr als offensichtlich.

Die Idee, eine Europäische Regulierungsagentur für die elektronischen Kommunikationsservices zu schaffen, wurde wiederholt abgelehnt, weshalb ein Kompromissansatz erarbeitet werden musste, der die Betonung auf freiwillige Kooperation und Meinungsaustausch der nationalen Regulierungsstellen legt.

Der vorliegende Beitrag beginnt mit der Darstellung der Umstände, die es notwendig machten, die Zusammenarbeit zwischen den nationalen Regulierern der Mitgliedstaaten zu stärken. Danach zeigen wir Gründung, Aufbau und Wirken der ERG und beleuchten kritisch die Gründe, warum diese durch das GEREK ersetzt wurde. Gründung, Aufbau, bisheriges Wirken und wesentliche Neuerungen des GEREK, die es von der ERG unterscheiden, werden im zweiten Teil des Beitrags dargestellt.

Schlüsselwörter: Europäische Union, elektronische Kommunikationsdienste, Verwaltungsrecht, Binnenmarkt

